

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inzerati petih vrst do Din 4.—. Popusti po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strassmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Reuterjevo »vremensko poročilo«:

„Mednarodna temperatura v Evropi narašča“

Živahni diplomatski razgovori v vseh evropskih prestolnicah kažejo na to, da se pripravljajo važne odločitve — Gdansk problem zopet v ospredju

London, 16. avgusta. Reuter poroča: Živahna diplomatska akcija, ki so jo na poveljevali neposredno po solnograškem sestanku, se je že pričela. Na vseh straneh se vodijo diplomatski razgovori in posvetovanja. Rim in Berlin sta v stalnih stikih, na drugi strani pa vzdržujejo tudi London, Pariz, Varšava, Moskva, Bukarešta in Ankara stalne zveze. Anglički poslanik Kennard je imel včeraj več ur trajajoč razgovor s poljskim zunanjim ministrom Beckom, nakar se je sestel s francoskim poslanikom. V Parizu je Bonnet sprejel ameriškega, poljskega, ruskega in turškega poslanika. Zunanji minister lord Halifax je prvotno namreval že sredi od-potovati nazaj v Yorkshir, vendar pa je ostal v Londonu zaradi nujnih razgovorov, ki jih bo imel danes. Tudi ameriški poslaniški v evropskih prestolnicah se ži-

vahno zanimajo za najnovejšo dogodke in vodijo diplomatske razgovore. Diplomatski sotrudnik Reuterja naglašja, da kažejo ti razgovori na to, da evropska mednarodna temperatura stalno narašča. Če-tudi ni podrobnostnih informacij o teh di-plomatskih razgovorih, se splošno domne-va, da se nanašajo na gdanski problem, ki je slej ko prej v ospredju evropske na-petosti.

London, 16. avg. r. Tudi lord Halifax je včeraj dopoldne sprejel poljskega posla-nika. Jutri se zunanji minister vrne v Yorkshir, kjer bo prebil še preostali del svojega dopusta.

Pariz, 16. avg. r. Zunanji minister Bon-net je imel dopoldne daljši sestanek s poljskim poslanikom. Kakor zatrjujejo po-litični krogi, sta govorila o mednarodnem položaju po solnograškem sestanku.

lagala Italiji, naj odstopi Trst Nemčiji in naj se nemško prebivalstvo iz Gdanska preseli v Trst. »Popolo di Trieste« ostro reagira na ta izvajanja in pravi: Poljska bi storila bolje, če bi mislila na svoje stva-ri. Kar se tiče Nemcev v Gdanku, jim pač ni potrebno spreminjati svojega bivališča. Neumnostim tega poljskega lista skoraj ni vredno odgovarjati a želimo poudariti, da Trsta ne bomo dali nikomur v zakup, ne v prodajo, niti v najem, pa naj bi bilo to za 10 ali za 100 let ali pa samo za eno minuto. Zato urednikom tega poljskega lista svetujemo, naj si vzamejo za pomirje-nje živcev dozo broma.

Še vedno upanje na mirno rešitev

Gdansk, 16. avgusta. e. Po povratku iz Berchtesgadna je včeraj popoldne prof. Burghardt izročil predstavnikom zunanjega tiska naslednjo izjavo:

Nisem bil v Ženevi in se nisem sestel z generalnim tajnikom Društva narodov g. Avenolom in tudi nimam namena po-tovati v London. Ustavil sem se za kratek čas v Nemčiji in imel sem priliko razgo-

varjati se o vprašanjih nanašajočih se na Gdansk. Na vprašanje o rezultatih poto-vanja v Berchtesgadnu je izjavil, da še ved-no upa na miroljubno rešitev gdanskega vprašanja. Poudarjajo, da ni izključeno, da bosta imela danes Burghardt in Hoda-cki sestanek s predsednikom senata Grei-serjem.

1-mesečno premirje za konference?

Berlin, 16. avg. e. Po nekaterih vesteh iz Rima bosta Hitler in Mussolini pred-lagala nekako premirje, ki naj bi trajalo mesec dni. V tem času se ne bi razprav-ljalo samo o gdanskem vprašanju, tem-več tudi o vprašanju povratka nemških kolonij in sicer na konferenci veseli, do-kateri bi prišlo tudi na inicijativno Berli-na in Rima. V Berlinu pa poudarjajo, da jim službeno o tem ni ničesar znanega. Govori se tudi, da bi se ta konferenca vr-šila na željo Vatikana. V zvezi s tem se tudi navaja obisk papeškega nuncija Cor-tezija pri Becku ter francoskem in angle-skem poslaniku v Varšavi.

Madžarska in os Rim-Berlin

Ozadje ponovnih sestankov madžarskega zuna-njega ministra z nemškimi državniki — Horthy obišče Berlin in Rim?

Berlin, 16. avg. z. Dasiravno tudi drugi obisk madžarskega zunanjega ministra grofa Csakyja v Nemčiji v teku enega te-dna proglašajo za zaseben in nemški tisk tudi o tem sestanku predstavnik Madžar-ske z nemškimi državniki ničesar ne ob-javlja, mu pripisujejo je berlinskih diplo-matskih krogih velik pomen. Pri tem opo-zarjajo na to, da je grof Csaky stopil na plan tudi o priliki monakovske konferen-ce, takrat iz lastne pobude, tokrat pa na poziv iz Berlina. Iz tega sklepajo, da je postavila Nemčija Madžarski gotove za-hteve. Tako v nemških, kakor v madžar-skih uradnih krogih te domneve sicer de-mantirajo, vendar pa priznavajo, da želi Berlin popolno prilagoditev politike Ma-džarske osi Rim-Berlin.

London, 16. avgusta. r. »News Chro-nicle« poroča, da je grof Csaky prinesel v Monakovo odgovor regenta Horthyja na nemški predlog, po katerem naj bi Ma-džarska sklenila vojaško zvezo z Nemčijo. Predlog o zavezniški pogodbi je sporočil Csakiju Ribbentrop ob priliki njunega zadnjega sestanka.

Pariz, 16. avgusta. r. »Figaro« objavlja vesti iz Varšave, da bo madžarski guver-ner Horthy v kratkem odpotoval v Berlin

in nato še v Rim. V Varšavi spravlja jo to potovanje v zvezo z nadaljnim pribli-žanjem Madžarske politiki osi.

London, 16. avg. r. V tukajšnjih po-litičnih krogih mnogo razpravljajo o obisku madžarskega zunanjega ministra grofa Csakyja pri Hitlerju. »Daily Mail« poro-ča, da je Csaky, ki se sedaj mudi v Mo-nakovem kot gost nemškega notranjega ministra Fricka, že prejel vabilo na sestanek s Hitlerjem. »Expres« poroča, da se Csakyjevi razgovori v Nemčiji nanašajo tudi na poljsko-nemški spor. Pripravila se obisk guvernerja Horthyja v Nemčiji. Ob tej priliki naj bi Horthy nastopil kot posredovalec med Nemčijo in Poljsko.

Berlin, 16. avgusta. AA. Havas: V po-litičnih krogih, ki so ponavadi dobro po-upeni, govore, da računajo s pristopom Ma-džarske k nemško-italijanski vojaški zvezi. Glede nedavnega sestanka med grofom Csakyjem in Ribbentropom je značilno, da izjavljajo tole: Po tem razgovoru — kljub temu, da ni nobenega ultimata in nobene note — Madžarska ve, kaj ima pričakovati. Mi vemo, kaj imamo izgubiti in kaj imamo dobiti. Ne dvomimo, da je njena odločitev že sklenjena.

Burghardtovo poročilo o Gdanku

Rezultat sestanka s Hitlerjem drže v strogi tajnosti

London, 16. avgusta. i. Komisar Društva narodov prof. Burghardt je včeraj angle-skemu zunanjemu ministru lordu Halifaxu dostavil poročilo o rezultatih svojega raz-govora s kancelarjem Hitlerjem in zuna-njim ministrom Ribbentropom v Berchtes-gadnu. Lord Halifax je obvestil zastopnike Francije, Poljske in Švedske, ki so pod-pisniki gdanskega statuta, da jim bo takoj postal vsebino Burghardtovega poročila. O vsebini teh razgovorov zaenkrat še ni ničesar znanega.

Pariz, 16. avgusta. e. Potovanje profe-sorja Burghardta na sestanek s Hitlerjem in po njegovem povratku sestanek s poljskim komisarjem ter predsednikom senata Greiserjem, ustvarja v Parizu vtis, da bodo po tem sestanku in konferenčni sledila od-ločilna dejanja. V zvezi s tem piše »Temps«: Burghardt je šel v Berchtesgadnu in goto-vo je, da na tem sestanku ni bilo doseženo soglasje, ker se je takoj sestel s predse-dnikom senata Greiserjem in visokim poljskim komisarjem Hodackim. List sprajuje, ali gre morda za načrt, katerega namen je mirna rešitev gdanskega vprašanja in odgovarja na to: Nedvomno se je na se-stanku med grofom Ciano in Ribbentropom govorilo o tem načrtu. Italijanska di-plomacija se je hotela informirati o pravih namelih Poljske, čeprav so ji bili ti na-meni že večkrat jasno označeni in jih je slišala iz izjav zunanjega ministra Becka, ter maršala Rydz Smiglyja. »Temps« po-udarja, da se gdansko vprašanje reši lahko samo, če se upoštevajo pravice Poljske.

Brez Poljske

Varšava, 16. avgusta. AA. Havas: Po-oblašeni poljski krogi kategorično zani-kajo vest tujega izvora, da bi bil poljski zunanji minister poveril kakšno poslanstvo Burckhardt, ko je šel le-ta na obisk k Hitlerju v Berchtesgadnu. V teh krogih iz-javljajo, da nima poljska vlada nobene zve-za z Burckhardtovim obiskom v Nemčiji in da je ta obisk popolnoma zasebna zna-čaja in da ni ne od blizu ne od daleč v nobeni zvezi s poljskimi odgovornimi krogi.

Francosko mnenje

Pariz, 16. avgusta. AA. Havas: »Temps« komentira mednarodni položaj, posebno vprašanje Gdanska in ugotavlja v uvodni-ku, da ne bo noben načrt, ki bi hotel spre-meniti sedanjí položaj, imel uspeha, če ne

bo vpošteval pravic Poljske. Danes se po-javlja formula, pravi list, ki bo nedvomno napravila vtis na nekatere duhove, da je namreč Gdansk nemško mesto, toda Gdansk je tudi poljska luka. Vedeti bi bilo treba, ali naj ta formula pomeni brezpogojno pri-ključitev Gdanska k Nemčiji z obnovo su-verenosti Nemčije nad tem naravnim izho-dom Poljske na Baltičsko morje. V tem primeru ta formula ne bi imela upanja, da bi tvorila osnovo za kompromisno ureditev.

Položaj nespremenjen

London, 16. avgusta. AA. Reuter: »Time« komentira glasove o sestanku med Burckhardtom in Hitlerjem in pravi, da niso ti razgovori ustvarili nobenega pre-obrata v gdanskem vprašanju. List pravi, da so diplomatski krogi prepričani, da sta obe stranki za miroljubno ureditev tega vprašanja. Toda nič še ni znano o isto-časnem sestanku med Hitlerjem in ita-lijanskim zunanjim ministrom Ciano. Zdi se, pravi diplomatski urednik »Time-sa«, da plete diplomacija mnogo niti za mirovne načrte, da pa ni doslej znan še noben načrt, ki bi mogel roditi pozitivne rezultate.

Nenadno zatišje v Berlinu

Berlin, 16. avgusta. AA. Reuter: v tu-kajšnjih krogih sodijo, da se položaj glede Gdanska naglo popravlja. Ostro pisanje li-stov je včeraj na lepem ponehalo. Listi se ne omenjajo obiska visokega komisarja Burckhardta v Berchtesgadnu. V uradnih krogih o tem obisku molče in ne potrjujejo vesti o načrtu za miroljubno ureditev gd-anškega vprašanja. Težko je presoditi, ali želi Nemčija optimistično ali pesimistično raz-položenje v Evropi. Danes se bo predsednik senata Greiser sestel s poljskim visokim komisarjem Hodackim, da se pogovorita glede poljskih carinar.

Polemika med poljskim in italijanskim tiskom

Trst, 16. avgusta. e. »Illustrazioni Kurier Codzienny« je objavil članek, v katerem se poziva Italija, naj se ne vmešava v vprašanje Gdanska, temveč naj pazi na Trst, ki po priključitvi Avstrije k Nemčiji nima več trgovinskega prometa. Poljska je pred-

Vojaška pogajanja v Moskvi

se ne nanašajo samo na Evropo, marveč tudi na Daljni vzhod

Berlin, 16. avg. w. O vojaških pogaja-njih v Moskvi poročajo berlinski listi, da zahteva Rusija čim tesnejše stike vseh treh generalnih štabov. Sodelovanje naj bi obsegalo tudi najtajnejše zadeve držav-ne obrambe vseh treh zaveznikov. Ruski generalni štab vztraja tudi na tem, da se pritegnejo k pogajanjem in sodelovanju tudi generalni štabi Turčije, Rumunije in Poljske, ki jih je sedaj sproti obveščajo o vseh podrobnostih moskovskih pogajanj.

Moskva, 16. avgusta. i. Včeraj dopoldne ob 10. seje spet pričelo posvetovanje za-stopnikov vojaških misij Anglije, Fran-cije in Rusije. Rusijo je na teh posveto-vanjih zastopal sam maršal Vorosilov. Konferenca je trajala nepretrgano polnih 10 ur. vršila se je pa v palati komisari-jata za zunanje zadeve. Hkrati v glavno konferenco je bila tudi druga konferenca, ki se je udeležilo okoli 50 vojaških stro-kovnjakov vseh treh držav. Po poročilih današnjih pariških listov je konferenca potekla v zelo ugodni atmosferi in so nje-ni rezultati zadovoljivi.

London, 16. avg. e. Z merodajne stra-ni potrjujejo kljub polslovesnim angle-skim demantjem, da je bilo pri pogaja-njih med angleškimi in francoskimi ter ruskimi generalnimi štabi prvič tudi spro-ženo vprašanje Daljnega vzhoda. Postav-ljeno je bilo vprašanje, kakšno stališče bi zavzeli Anglija in Francija v primeru, če bi Japonska napadla Rusijo in dobila po-moč od Nemčije in Italije.

Umik ruskih čet s poljske meje

London, 16. avgusta. e. »Daily Express« javlja, da je maršal Vorosilov odredil, da se vse ruske posadke ob poljski meji, sku-

paj 250.000 mož, umaknejo v notranjost. Sodijo, da je bil ta ukrep napravljen za-to, da Rusija pokaže Poljski, da ji ne gro-zi nobena nevarnost z njene strani.

Rusija zbira čete na Daljnem vzhodu

Moskva, 16. avgusta. e. Po mnogih ve-steh, ki se popolnoma ujemajo, je sovjets-ka vlada znatno ojačila svoje čete na Daljnem vzhodu. To je v zvezi z borbami v zunanji Mongoliji. Ojačene so bile samo čete na periferiji. Vzhodno od Urala na proгах za Daljni vzhod so opazili vojaške transporte do Sverdlovsk na Uralu. V Srednji Rusiji ni bilo nobenih sprememb in tudi ni bilo opaziti premikanja voja-štva.

London, 16. avgusta. AA. Havas: Po po-ročilih, ki se med seboj ujemajo, sovjetska vlada znatno pomnožuje svoje čete na Daljnem vzhodu. To je v zvezi z boji v zunanji Mongoliji. Ojačanje je pa nanaša samo na čete, ki so zbrane vzhodno od Urala. Pot-niki, ki so prihajali z Daljnega vzhoda, so opazili vojaške transporte do Sverdovskega. V Srednji Rusiji niso opazili vojaškega gibanja. Dalje se zdi, da igra general Stern, bivši poveljnik prve armade Daljnega vzhoda, še zmerom pomembno vlogo. V zvezi s tem so opazili, da je list »Krasnoja Zna-mja« objavil 6. avgusta naredbo na prvo armado s podpisom novega poveljnika generala Popova, obenem pa tudi poslanico, ki jo je general Stern poslal kot čestitko Popovu v svojem imenu in v imenu prve armade. Zdi se, da je Popov na danes odre-đen generalu Sternu.

Angleške potniško letalo padlo v morje

Rešil se je samo pilot, štirje potniki pa so utonili

Kjöbenhavn, 16. avgusta. e. Potniško letalo družstva British Airway, ki je letelo iz Londona preko Hamburga v Stock-holm, je padlo blizu Sornstromerogovega mosta v morje. Rešil se je samo pilot, ki je dobil pri katastrofi težje poškodbe, vsi ostali potniki pa so utonili. Na letalu so bili štirje potniki in sicer en Anglež, en Amerikan, en Nemec in neki Mehikanec. Očividci nesreče zatrjujejo, da je letalo zavrnilo v nevihto. Nenadno se je začelo pre-vračati in je nato tresčilo v morje. Na kraj nesreče je takoj pohitel več ribiških čol-nov in nad vodo so krožila letala, vendar je bila vsača pomoč zaman, kajti letalo se je pogreznilo na morskno dno.

Včeraj popoldne so našli potopljeno pot-

niško letalo 15 metrov globoko na mor-skem dnu. Potapljačem se je posrečilo od-preti kabino in potegniti mrtvece iz letala. Med ponesrečenimi potniki je bil tudi an-gleški konservativni poslanec Crosley.

Nesreča ameriškega potniškega letala

Rio de Janeiro, 16. avg. w. Potniško le-talo panameriške letalske družbe se je ponesrečilo danes pri pristanku na tukajš-njem letališču. Letalo se je popolnoma razbilo. 12 potnikov je mrtvih. Rešila sta se samo dva člana posadke. Med mrtvimi je tudi znani ameriški finančnik James Harwey Rogers in prof. Yale, osebni pri-jatelj prezidenta Roosevelta.

Skrivnosten atentator brez ušes

Chicago, 16. avg. w. Vse ameriške ob-lasti zasledujejo nekega moža brez ušes, o katerem sumijo, da je izvršil atentat na luksuzni ekspresni vlak na progi Chic-go — San Francisco, ki je zdruvil v 20 me-trov globok prepad, pri čemer je bilo 22 potnikov ubitih 114 pa ranjenih. Preiska-va je ugotovila, da so bile tračnice name-noma zrahljane. Sličen atentat je bil po-skušen že pred par tedni v bližini mesta Galup. Takrat je bila pokozena na trač-

nice debela traverva, da bi se vlak iztiril. K sreči pa je strojevodja to opazil in vlak še pravočasno ustavil.

Prvi vpoklici v novo češko armado

Praga, 16. avg. w. Prihodnje dni bodo izdani prvi vpoklici za novo češko arma-do. Vpoklicani bodo po večini pripadniki bivše češkoslovaške vojske. Moštvo bo za-enkrat nastanjeno v dveh praških vojaš-nicah. Člani nove češke armade bodo za razliko od nemškega vojaštva imeli na ro-kavi moder trak.

Bolgarsko-turški manevri

Sofija, 16. avg. w. Dočim smatrajo v bolgarskih političnih krogih na eni strani, da imajo istočasni rumunski in turški ma-nevri na bolgarski meji demonstrativen značaj, se na drugi strani vedno bolj utr-juje vtis, da je sklenitev vojaške zveze med Turčijo, Rumunijo in Grčijo že iz-vršeno dejstvo. Turčija je poslala na ma-nevre vzdolž bolgarske meje v Traiji 12 divizij, Rumunija pa ima pri manevrih na zapadni in južni bolgarski meji zbranih 600.000 vojakov. Razen tega je poslala Ru-munija zelo številno delegacijo na turške manevre, ki so se enako, kakor rumunski pričeli včeraj. V Bolgariji z veliko pozor-nostjo zasledujejo aktivnost Rumunije, ki je takoj po dogodkih lanskega marca za-cela graditi ob bolgarski meji močne utrdbe.

Železniška zveza Turčija-Egipt

Alepo, 16. avg. w. Arabski list »Allone« poroča, da je železniška direkcija medna-rodni nadzorni odbor Orient ekspresne družbe v Carigradu naprosila, naj čim-prej uresniči že stari načrt železniške zve-ze med sirske libanonsko luko Tripoli in palestinsko Haifa. Kakor se zatrjuje, je egiptska železniška uprava sprožila to za-devo na pobudo angleških vojaških kro-gov, ki polagajo na železniško zvezo med Egiptom in Turčijo iz strateških razlo-gov izredno važnost.

Tudi Slovaki se zopet oglašajo

Bratislava, 16. avg. r. Šef propagande Mach je danes objavil v slovaškem služ-benem listu članek, v katerem opozarja na slovaške teritorialne zahteve nasproti Poljski. Slovaki zahtevajo, da jim Polja-ki vrnejo področje, ki so si ga prisvojili po lanskem septembrski krizi. Področje ob-sega 85 kv. milj in Mach pravi, da so ga Poljaki ilegalno okupirali.

Hlinka je bil oboževalec Hitlerja

Bratislava, 16. avg. Včeraj, na dan ob-letnice smrti patra Hlinka, je govoril po radiu šef Hlinkove garde Murgas, ki je med drugim poudarjal, da je bil pater Hlinka vedno veliki prijatelj Nemčije ter oboževalec Hitlerja in Mussolinija.

Zopet bombe v Londonu

London, 16. avg. w. V pretekli noči sta bila zopet izvršena dva atentata irskih te-roristov. Tokrat so nastale eksplozije bomb v dveh hotelih. V enem primeru je ugotovljeno, da je položila bomba v hotel neka mlada Irka. Najela je v hotelu so-bo in pustila v njej kovčeg, v katerem je bil pekleniški stroj.

Največja švicarska železniška delavnica pogorela

Curih, 16. avg. w. V železniških delav-nicah v Rohrschachu je nastal davi požar, ki je uničil vsa delavnica in obsežno skla-dišče. Uničeni sta tudi dve električni lo-komotivi. Škodo cenijo nad 1 milijon švi-carskih frankov.

Iz španije še vedno prihajajo begunci

Gibraltar, 16. avgusta. AA. Reuter: Dve-ma uglednima španskima republikancema se je posrečilo priti zalet čez mejo v Gibra-ltar kljub temu, da je meja strogo zastra-žena. Občelena sta bila v navadno delavsko obleko. Prvi je major Tejada, bivši povelj-nik 5. milicijske divizije, ki ji je bil vrhov-ni poveljnik general Miaja, drugi je pa biv-ši državni tožilec na madriškem sodišču Maeso.

Amerika vabi Žide na Aljasko

Washington, 16. avgusta. AA. DNB: No-tranji minister je predlagal, naj se ukl-nejo vse omejitve glede naseljevanja na Aljasko in naj se povabijo židovski begun-ci, da tam ustvarijo nove panoge industrije in trgovine. Notranji minister poudarja, da je Aljaska ena izmed najbogatejših dežel, kar se tiče surovin zlasti tistih, ki jih mo-ra USA uvažati iz tujine. Notranji mini-ster pravi dalje, da ima Aljaska enako ve-liko površino, enako podnebje in iste su-rovine kakor Skandinavija, prebivalcev pa šteje samo 60.000. Za svojega obiska na Aljaski leta 1930 se je minister mogel pre-pričati, da je razvoj Aljaske velikega po-mena.

Najstarejša Bosanka umrla

Banjaluca, 16. avg. e. Tu je umrla 126-letna starica Tanja Žugičeva, ki je bila najstarejša ženska v Bosanski krajini. Do svoje smrti je bila vedno zdrava in vese-la in tudi je dobro videla ter čula.

Curih, 16. avgusta. Beograd 10.—, Pariz 11.735, London 20.73625, New York 443, Bruselj 75.25, Milan 23.30, Amsterdam 237.70, Berlin 177.75, Praga 15.175, Varšava 83.40, Bukarešta 3.25.

